

Asia: VN/2062/2020

Lukiodiplomiselvitys 2020

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatteko

f) korkeakoulutuksen järjestäjän roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Laajempi alueellinen kattavuus tukee opiskelijoiden yhdenvertaisuutta ja oikeuksia luovan itseilmaisun osaamisen kehittämiseen kotipaikkakunnasta riippumatta. Lukiodiplomien osalta saavutettavuus on ongelma, sillä diplomeja on vain suuremmissa lukioissa, ja tämä heikentää yhdenvertaisuutta.

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Emme näe estettä siinä, että ylioppilastutkinnon viidenneksi aineeksi voisi valita lukiodiplomin, mutta tällöin arvioinnin olisi oltava niin luotettavaa että se mittaa yhtä laaja-alaista osaamista kuin yo-koe.

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Selvitysryhmän havainnot lukiodiplomien hyödynnettävyyteen liittyvistä haasteista osana opiskelijavalintoja ovat oikeita. Ammattikorkeakoulujen kulttuurialan koulutukset eivät ole mukana yhteisessä AMK-valintakokeessa eikä todistusvalinnassa. Jotta yhteisvalinta olisi yhdenvertainen hakijan muiden alojen hakukohteisiin, lukiodiplomi tulisi olla muiden aineiden tavoin pisteytetty todistusvalinnassa.

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammissa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Uudet ehdotetut lukiodiplomit (yrittäjyys ja työelämä sekä teknologia) ovat kannatettavia ja niiden sisällöt ja käytännönläheiset toimintatavat nähdään tärkeinä kehittämiskohteina.

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemmaxi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Luova osaaminen on tärkeä voimavara suomalaisessa menestyvässä sivistisyhteiskunnassa. Lukiodiplomit osana yleissivistävän koulutuksen tarjontaa syventävät taito- ja taideaineiden osaamista tavoitteellisesti. On tärkeää, että myös ne taidot, joita ei perinteisesti yo-tutkinnossa arvioida, saadaan näkyväksi.

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) - asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Verkkototeutus kannatettava, tämän avulla saavutettavuus paranee opiskelijoille. Rakenne luodaan etä- ja/tai verkko-/virtuaaliopetuksen avulla, joka helpottaa diplomien toteutusta yhdenvertaisesti.

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukiodien kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Arviointiperusteiden läpinäkyvyys ja kansallinen vertailtavuus tärkeää

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Selvitysryhmän tulkinta siitä, että lukiodiplomien tuntemus korkeakoulusektorilla on vähäistä, on oikea. Mikäli lukiodiplomeja halutaan kehittää vahvemmin korkeakouluvalintoja hyödyttäväksi, tulee se tehdä aktiivisessa yhteistyössä ammattikorkeakoulujen kanssa. Ammattikorkeakoulujen kulttuurialojen koulutukset muodostavat koko Suomen kattavan taiteen asiantuntijaverkoston, jota olisi mahdollista hyödyntää myös lukiodiplomien toteuttamisessa laajemminkin. Myös uusien diplomien kehittämistyössä voisi olla mukana korkeakouluverkoston edustajia.

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Ammattikorkeakoulujen yhteishaussa noudatetaan hyvin suurelta osin yhteisiä valintaperusteita. Valintakokeen lisäksi käytössä on yo-todistusvalinta ja ammatillisen perustutkinnon opiskelijavalinta. Ylioppilas on mukana yo-todistusvalinnassa ja valintakoevalinnassa, jos osallistuu kokeeseen.

Jos valintatapoja halutaan lisätä esim. ottamalla käyttöön lukiodiplomeja, se koskee kaikkia ammattikorkeakouluja.

Monella AMK:n kulttuurialalle hakeutuvalla on lukiodiplomi tehtynä. Yleensä sitä ei arvioida valinnan osana. Siitä kuitenkin voi olla etua hakijalle muodollisesti harrastuneisuuden osoituksena sekä etenkin lisääntyneenä ja syventyneenä osaamisena ja itsereflektiokykynä kyseiseltä taiteenalalta valintakoe tehtäviä suoritettaessa. Lukiodiplomi osoittaa myös valmiuksia tavoitteelliseen projektimaiseen toimintaan.

Yhdenvertaisen valinnan takaamiseksi erilaisista taustoilta tuleville kulttuurialan kouluttajat eivät halua sitoa nykymuotoisen lukiodiplomin suorittamista kiinteäksi edellytykseksi tai osaksi opiskelijavalintaa. Selvitysryhmän esittämässä laajennetussa muodossa lukiodiplomi tulisi entistä vahvemmin koskemaan vain kuvataiteen ja musiikin koulutuksiin hakeutuvia, mikä tulee huomioida läpileikkaavia ratkaisuja tehtäessä ja kehittämistavoitteita asetettaessa. Ammattikorkeakouluihin hakeutuu opiskelijoita myös ammatilliselta toiselta asteelta – kolmannes valituista opiskelijoita tulee ammatillisella tutkinnolla. Jos lukiodiplomi kytketään vahvasti osaksi korkeakoulujen opiskelijavalintaa, eri väyliä tuleville tulisi järjestää erilaisia hakujonoja, eikä se ole kulttuurialan koulutusmäärillä tarkoituksenmukaista.

Kulttuurialan ammattikorkeakoulujen valintakokeisiin liittyy yleensä itsenäisesti tehtävä karsiva ennakkotehtävä, jonka pohjalta osa hakijoista kutsutaan varsinaiseen valintakokeeseen. Lukiodiplomi voisi olla joissakin koulutuksissa esimerkiksi media-alalla hyväksyttävissä korvaamaan karsivia ennakkotehtäviä.

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen diplomi kokonaisuutena on kannatettava, koska se tukee ammattikorkeakoulujen työelämälähtöistä oppimista

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Teknologian diplomi on kannatettava uudistus, koska se tukee toimimista digitaalisessa yhteiskunnassa, työelämässä ja koulutuksessa. Myös mediadiplomin roolia olisi syytä vahvistaa.

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Korkeakouluilla on tärkeä rooli uusien diplomien kehitystyössä.

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

-

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

3) En osaa sanoa

Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

-

Joshi Marjo
Turun AMK